

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 mai 2015, declarat de inculpata

Piscorscaia Svetlana Vitali, născută la 30 octombrie 1963, originară Krivoi Rog, Dnepropetrovsk, Ucraina, domiciliată mun. Bălți, str. Victoriei 92, ap. 6.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.07.2014 - 18.12.2014;

Instanța de apel: 27.01.2015 - 06.05.2015;

Instanța de recurs: 17.07.2015 - 11.11.2015.

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătorei Bălți din 18 decembrie 2014, Svetlana Piscorscaia, a fost condamnată în baza art. 333 alin. (4) Cod penal, la amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 10000 (zece mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de 2 (doi) ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat în fapt, că Svetlana Piscorscaia, activând în funcția de expert-evaluator în cadrul Direcției expertiză, certificare și servicii vamale, filiala Bălți a Camerei de comerț și industrie, fiind numită în această funcție în baza ordinului directorului Camerei de comerț și industrie cu nr. 47-p din 03 decembrie 2003, fiind permanent abilitată în organizația nominalizată, non guvernamentală, cu anumite drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor organizației nestatale prevăzute de art. 22 din Legea R. Moldova privind activitatea de evaluare nr. 989 - XV din 18 aprilie 2002, și conform fișei postului, cu efectuarea deplină, obiectivă și sub toate aspectele a obiectului evaluării, formularea unor concluzii obiective și întemeiate, perfectarea corectă și eliberarea la timp a rapoartelor de evaluare, identificarea și determinarea corectă a obiectului evaluării cu luarea în considerare a tuturor factorilor esențiali ce influențează asupra valorii estimative, întocmirea unui raport de evaluare obiectiv și argumentat, fiind în acest mod în conformitate cu prevederile art. 124 Cod penal, persoană care în organizația indicată i-au fost acordate permanent prin numire anumite drepturi și obligații în vederea

exercitării funcțiilor de dispoziție, a săvârșit infracțiunea de luare de mită, în următoarele circumstanțe.

Activând în funcția indicată și în virtutea statutului deținut, începând cu 17 iunie 2014, a pretins de la cet. Valentin Sula, bunuri sub formă de mijloace bănești ce nu i se cuvin, în sumă de 1500 (una mie cinci sute) lei, pentru urgentarea efectuării evaluării a două bunuri imobile amplasate în s. Răspopeni, r-nul Șoldănești, bunuri care urmau să fie găzuite de Valentin Sula în scopul obținerii unui credit și eliberarea raportului de evaluare fără deplasarea la fața locului în s. Răspopeni, r-nul Șoldănești, unde se află imobilele ce urmau a fi evaluate, mijloace bănești pe care le-a acceptat și primit personal de la Valentin Sula, la 17 iunie 2014, aproximativ la ora 11:50, în incinta Direcției de expertiză și evaluare a Camerei de comerț și industrie, filiala Bălți, amplasată pe adresa mun. Bălți, bd. Victoriei 6, fapt pentru care a fost reținută de colaboratorii Direcției generale teritoriale nord a Centrului național anticorupție a R. Moldova.

3. Inculpata Svetlana Piscorscaia, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea cererii inculpata a indicat, că în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate dovezi ale faptului săvârșirii infracțiunii de luare de mită; că rechizitoriul a fost întocmit cu erori grave, care au fost ignorate de către prima instanță.

A mai invocat apelanta, că suma de 1500 lei primită de la Valentin Sula, reprezintă plata pentru serviciile prestate de ea privind evaluarea obiectului, iar declarațiile martorului Valentin Sula sunt mincinoase, deoarece acesta inițial a declarat că a fost telefonat de inculpată pentru a-i comunica despre faptul că pentru accelerarea evaluării mai trebuie 1500 lei, însă ulterior Valentin Sula, a declarat că banii au fost transmiși pentru ca dânsa să întocmească Raportul de evaluare fără a se prezenta la fața locului.

A mai indicat apelanta, că Valentin Sula a vizitat-o la secția unde lucrează, apoi a ieșit, după care peste vreo 4 minute din nou s-a întors, i-a transmis plicul spunându-i cuvintele „*la imobil nu vom merge, mai bine urgentați procesul*”, știind că de fapt convorbirea se înregistrează.

Inculpata a menționat, că rechizitoriul a fost întocmit cu erori grave, care ulterior au fost preluate de către instanță în conținutul sentinței, deoarece la momentul săvârșirii infracțiunii, ea avea calitatea de lucrător de rând și nu cum a fost indicat ca - persoană investită cu drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor sau acțiunilor administrative de dispoziție ori organizatorico-economice, în sensul art. 124 Cod penal.

Cu referire la suma indicată în rechizitoriu, a indicat că această sumă reprezintă jumătate din suma pe care Valentin Sula, trebuia să o achite pentru evaluarea imobilului, care constituie 3000 lei.

A mai indicat, apelanta că fapta incriminată prevăzută de art. 333 Cod penal, se regăsește la capitolul XVI al Codului penal, denumit infracțiuni de corupție în sectorul privat, pe când Camera de comerț și industrie nu se atribuie la sectorul privat, fiind o instituție independentă.

3.1. Avocatul Natalia Dragan în numele inculpatei Svetlana Piscorscaia, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Apărarea a invocat că prima instanță a ignorat argumentele apărării, întemeindu-și soluția doar în baza probelor prezentate de învinuire, ignorând prevederile art. art. 389 alin. (1), 101 alin. (3) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 mai 2015, au fost respinse apelurile declarate de avocatul Natalia Dragan în numele inculpatei și de inculpata Svetlana Piscorscaia, ca fiind nefondate cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției nominalizate, instanța de apel a reținut, că prima instanță în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatei, care se confirmă prin probele acumulate pe dosar cercetate în prima instanță și în instanța de apel.

Cu referire la argumentele inculpatei, privind nevinovăția sa, și că acțiunile imputate nu cad sub incidența legii penale, instanța de apel le-a calificat ca fiind contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către prima instanță și de către instanța de apel.

Așadar, instanța de apel a conchis, că prima instanță a stabilit cu certitudine vinovăția inculpatei în săvârșirea faptei incriminate, concluzie ce rezultă din ansamblul probelor prezentate în instanță, inclusiv procesul-verbal de primire a denunțului din 17 iunie 2014 (f. d. 6, vol. I); ordonanța privind inițierea măsurilor speciale de investigații din 17 iunie 2014 (f. d. 12, vol. I); ordonanța privind autorizarea controlului transmiterii banilor din 17 iunie 2014 (f. d. 13, vol. I); raportul ofițerului de investigații Mihail Prodaniuc din 17 iunie 2014, privind rezultatele măsurii speciale de investigații - controlul transmiterii banilor (f. d. 14, vol. I); procesul-verbal privind controlul transmiterii banilor din 17 iunie 2014 (f. d. 15, vol. I); ordonanța din 17 iunie 2014 privind legalitatea măsurii speciale de investigație - controlul transmiterii banilor în sumă de 1500 lei (f. d. 20, vol. I); ordonanța privind documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice din 17 iunie 2014 (f. d. 23, vol. I); raportul ofițerului de investigații, Ion Șatic, din 17 iunie 2014, privind rezultatele măsurii speciale de investigații - documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice în scopul fixării acțiunilor între cet. Valentin Sula și Svetlana Piscorscaia (f. d. 24, vol. I); procesul-verbal de consemnare a rezultatelor documentării cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice speciale și anexa nr. 1 din 17 iunie 2014, în care sunt redată discuțiile între cet. Valentin Sula și Svetlana Piscorscaia (f. d. 25-28, vol. I), ordonanța privind recunoașterea și atașarea la dosar a mijloacelor materiale de probă din 17 iunie 2014 (f. d. 29, vol. I); ordonanța de ridicare din 17 iunie 2014, prin care s-a dispus ridicarea documentelor de evaluare a bunurilor imobile ce aparțin cu drept de proprietate cet. Valentin Sula (f. d. 43, vol. I); procesul-verbal de ridicare din 17 iunie 2014, potrivit căruia din biroul Svetlanei Piscorscaia a fost ridicat setul de acte prezentat de cet. Valentin Sula, pentru efectuarea evaluării a două bunuri imobile (f. d. 44, vol. I); procesul-verbal din 23 iunie 2014, privind examinarea documentelor (f. d. 45-80, vol. I); ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 17 iunie 2014, privind ridicarea de la cet. Valentin Sula a bonului fiscal nr. 0001 din 17 iunie 2014 (f. d. 83-84, vol. I); bonul fiscal nr. 0001 din 17 iunie 2014, în sumă de 1440 lei, privind achitarea evaluării bunului imobil (f. d. 85, vol. I); ordonanța privind recunoașterea și atașarea la dosar a mijloacelor materiale de probă din 17 iunie 2014 (f. d. 86, vol. I), ordonanța de ridicare din 17 iunie 2014, prin care s-a dispus ridicarea de la Direcția evaluare și expertiză a Camerei de comerț și industrie filiala Bălți, a Registrului de înregistrare a cererilor-comenzi, Jurnalul de evidență a datelor de casă și Raportul zilnic MCC nr. 0310 din 17 iunie 2014 (f. d. 87, vol. I); procesul-verbal de ridicare din 17 iunie 2014, prin care s-au ridicat Registrul de înregistrare a cererilor-comenzi, Jurnalul de evidență a

datelor de casă și Raportul zilnic MCC nr. 0310 din 17 iunie 2014 (f. d. 88, vol. I), procesul-verbal de examinare a documentului din 17 iunie 2014 (f. d. 89-96, vol. I); raportul de expertiză nr. 171 din 23 iunie 2014 și planșa demonstrativă prin care s-a concluzionat, că cincisprezece bancnote cu valoarea nominală a fiecăreia de 100 lei, care au fost predate benevol de către Svetlana Piscorscaia în timpul reținerii la 17 iunie 2014, corespund după calitatea și metoda imprimării în ele a imaginilor și rechizitelor, bancnotelor autentice (f. d. 147-151 vol. I); procesul-verbal de examinare a obiectelor și documentelor din 24 iunie 2014 (f. d. 153, vol. I); procesul-verbal de interogare a martorului Aurelia Zabolotnaia din 09 septembrie 2014 (f. d. 218-220, vol. I); procesul-verbal de interogare a martorului Valentin Sula din 09 septembrie 2014 (f. d. 222-224, vol. I).

Cu referire la probele examinate, instanța de apel a conchis, că argumentele inculpatei privind nevinovăția, constituie o metodă de apărare.

Cu trimitere la prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, instanța de apel a menționat că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, prima instanță corect a reținut, că infracțiunea incriminată, prin prisma art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave; la fel a ținut cont de urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii; personalitatea inculpatei, care este caracterizată pozitiv (f. d. 106, vol. I), nu are antecedente penale, are la întreținere o persoană în etate.

5. Inculpata Svetlana Piscorscaia, fără a face referire la un temei concret din cele 16 conținute la art. 427 Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile sale să fie reîncadrate din prevederile art. 333 Cod penal, în cele ale art. 256 Cod penal.

În conținutul recursului, inculpata, a invocat că instanța de apel nu a luat în considerație argumentele sale, potrivit căror suma de 1500 lei constituie avansul pentru serviciul prestat, și anume evaluarea unui spațiu comercial mare, cu o suprafața totală de 310 m² și faptul că valoarea de piață este mai mare de un milion de lei.

Mai susține inculpata, că nu a cerut bani pentru urgentarea efectuării evaluării bunurilor imobile, însă instanțele au luat în considerație mărturiile false depuse de Valentin Sula.

La fel, recurentul consideră, că acuizarea nu dispune de probe în privința vinovăției sale, dosarul penal fiind fabricat.

Totodată, inculpata a mai invocat, că în ședințele de judecată ale primei instanțe, a solicitat ridicarea informației privind convorbirile telefonice dintre ea și martorul Valentin Sula, probă ce ar confirma că declarațiile lui Valentin Sula sunt mincinoase, însă cererea sa nu a fost admisă.

6. Procurorul a depus referință asupra recursului declarat, pronunțându-se pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că nu întrunește cerințele de conținut prevăzute la art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

7. Verificând argumentele recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427

alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Deși în recursul declarat inculpata nu indică concret un temei din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, pentru declararea recursului, totuși din conținutul acestuia se constată că recurentul critică decizia instanței de apel sub aspectul pct. 12) al normei indicate, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*.

Așadar, Colegiul penal reține că potrivit prevederilor legale și practicii judiciare constante, pentru verificarea existenței temeiului menționat, instanța de recurs trebuie să țină seama de fapta săvârșită, cum aceasta a fost stabilită de către prima instanță și de către instanța de apel, și să supună unui control riguros încadrarea juridică a faptelor stabilite, verificând dacă acestea au fost încadrate corect potrivit normei penale.

În cazul în care faptele stabilite, incorect au fost încadrate într-o altă normă penală, rezultă că acestora le-a fost dată o încadrare juridică greșită.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii prevăzute de norma penală.

În scopul aplicării corecte a prevederilor legale enunțate vine practica judiciară stabilită potrivit căreia *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material*.

În esență, inculpata invocă în recurs că prima instanță și instanța de apel nu au apreciat la justa valoare probele administrate în cauză, punând la baza hotărârilor judecătorești declarațiile false a lui Valentin Sula și ignorând argumentele susținute de ea în cadrul examinării cauzei, în consecință instanțele ajungând neîntemeiat la concluzia despre condamnarea Svetlanei Piscorscaia în baza art. 333 alin. (4) Cod penal.

Verificând materialele dosarului în raport cu criticele recurentului, Colegiul penal conchide că la judecarea apelurilor, instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă privind menținerea sentinței primei instanțe prin care inculpata a fost condamnată în baza art. 333 alin. (4) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în speța dată.

De asemenea, Colegiul penal reiterează că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 4 din prezenta decizie.

Deci, făcând o analiză minuțioasă a materialelor cauzei, Colegiul penal constată că alegațiile recurentului cu privire la pretinsa eroare judiciară reținută la calificarea juridică a acțiunilor imputate Svetlanei Piscorscaia este vădit nefondată.

Fiind cert, că din toate probele examinate și cercetate de către prima instanță și instanța de apel s-a constatat indubitabil că inculpata a acționat cu intenție directă, urmărind scopul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 333 alin. (4) Cod penal, adică săvârșirea acțiunilor de pretindere, acceptare și primirea personal a bunurilor sub formă de mijloace bănești, de către o persoană care lucrează într-o organizație nestatală, pentru

a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercițiul funcției sale, săvârșită în proporții care nu depășesc 100 unități convenționale.

Mai mult, din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât cele ale apărării, cât și cele ale acuzării, fapt ce face, ca concluzia despre vinovăția Svetlanei Piscorscaia, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 333 alin. (4) Cod penal, să fie una legală și întemeiată, iar pedeapsa aplicată - în limita sancțiunii prevăzute de articolul respectiv.

Prin urmare, instanța de recurs reiterează că instanța de apel corect a dispus respingerea apelurilor declarate de inculpată și avocatul Natalia Dragan în numele inculpatei, apreciind argumentele expuse în textul cererii de apel, drept nefondate, din motiv că probele reținute de către instanța de apel, cert dovedesc faptul că inculpata Svetlana Piscorscaia a săvârșit infracțiunea luarea de mită, în circumstanțele descrise de către instanțele ierarhic inferioare.

În conexiunea celor relatate, Colegiul penal cu referire la argumentele enunțate amintește că, la etapa judecării recursului, instanța nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, acesta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Deci, Colegiul penal nu va examina criticile referitoare la greșita reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea încadrării juridice a faptelor săvârșite de inculpata Svetlana Piscorscaia.

Tot aici se va evidenția, că potrivit jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță.

Colegiul penal în această ordine de idei specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține. Astfel, verificând probatoriul administrat în cauză, prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul le consideră ca nefondate, în sensul că vinovăția inculpatei de săvârșirea infracțiunii incriminate se dovedește indubitabil din probele acumulate și că, la caz, nu a fost comisă nici o gravă eroare de fapt de către prima instanță sau cea de apel la judecarea cauzei, care ar duce la casarea hotărârii atacate și adoptarea unei alte soluții.

Mai mult, la caz se evidențiază că criticile formulate de recurent, enunțate la pct. 5. al prezentei decizii, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărârii recurate.

Cu referire la argumentul recurentului precum că instanțele de fond au ignorat demersul înaintat de inculpată în cadrul cercetărilor judecătorești privind ridicarea de la SA „Moldtelecom” a convorbirilor telefonice dintre Svetlana Piscorscaia și Valentin Sula, instanța de recurs remarcă, că nici acest argument nu constituie temei de casare a hotărârilor judecătorești, întrucât vinovăția inculpatei a fost stabilită pe deplin din probatoriul administrat la dosar, iar existența probei menționate nu este în măsură să răstoarne concluzia instanțelor judecătorești privind vinovăția inculpatei.

Prin urmare, argumentele invocate de către inculpata Svetlana Piscorscaia, nu și-au găsit confirmare și nu pot servi temei de casare a deciziei contestate, iar instanța de recurs conchide că în speță se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpata *Piscorscaia Svetlana Vitali*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 mai 2015, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 decembrie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev